

ROZHODNUTIE

Číslo: 0004/2023/E-MR
Číslo spisu: 6257-2023-BA

Bratislava 10. 11. 2023

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie plynárenstva a obchodu s elektrinou a plynom, ako orgán príslušný na konanie podľa § 9 ods. 1 písm. b) tretieho bodu a § 9 ods. 1 písm. c) prvého bodu v spojení s § 16 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov vo veci konania o mimoriadnej regulácii

r o z h o d o l

podľa § 16 ods. 4 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov z vlastného podnetu tak, že regulovanému subjektu Slovenský plynárenský priemysel, a.s., Mlynské nivy 44/a, 825 11 Bratislava, IČO 35 815 256 **u k l a d á** tieto povinnosti:

- I. v období od 01. 12. 2023 do 30. 11. 2024 zverejňovať na svojom webovom sídle cenníky so zmluvnými cenami za dodávku elektriny a plynu pre koncových odberateľov vždy k 1. dňu kalendárneho mesiaca, a to minimálne pre nasledovné skupiny koncových odberateľov elektriny a plynu
 1. odberatelia elektriny a plynu v domácnosti,
 2. zraniteľní odberatelia elektriny podľa § 2 písm. k) tretieho, piateho a ôsmeho bodu zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov,
 3. zraniteľní odberatelia plynu podľa § 2 písm. k) štvrtého, šiesteho a siedmeho bodu zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov,
 4. koncoví odberatelia elektriny so spotrebou elektriny do 100 MWh za rok, ktorí uzatvoria zmluvu o dodávke elektriny alebo zmluvu o združenej dodávke elektriny s dodávkou elektriny za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca alebo ich zmluvy o dodávke elektriny alebo zmluvy o združenej dodávke elektriny s dodávkou elektriny za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví sú prolongované podľa zmluvných podmienok od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca,
 5. koncoví odberatelia plynu so spotrebou plynu do 641,4 MWh za rok, ktorí uzatvoria zmluvu o dodávke plynu alebo zmluvu o združenej dodávke plynu s dodávkou plynu za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví od 1. dňa príslušného

kalendárneho mesiaca alebo ich zmluvy o dodávke plynu alebo zmluvy o združenej dodávke plynu s dodávkou plynu za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví sú prolongované podľa zmluvných podmienok od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca,

6. koncoví odberatelia elektriny so spotrebou elektriny nad 100 MWh za rok, ktorí uzatvoria zmluvu o dodávke elektriny alebo zmluvu o združenej dodávke elektriny s dodávkou elektriny za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca alebo ich zmluvy o dodávke elektriny alebo zmluvy o združenej dodávke elektriny s dodávkou elektriny za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví sú prolongované podľa zmluvných podmienok od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca,
 7. koncoví odberatelia plynu so spotrebou plynu nad 641,4 MWh za rok, ktorí uzatvoria zmluvu o dodávke plynu alebo zmluvu o združenej dodávke plynu s dodávkou plynu za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca alebo ich zmluvy o dodávke plynu alebo zmluvy o združenej dodávke plynu s dodávkou plynu za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví sú prolongované podľa zmluvných podmienok od 1. dňa príslušného kalendárneho mesiaca;
- II. v období od 01. 12. 2023 do 30. 11. 2024 informovať Úrad pre reguláciu sieťových odvetví o mieste zverejnenia cenníkov za dodávku elektriny a plynu pre jednotlivé skupiny koncových odberateľov v členení podľa článku I bodov 4 až 7 výroku tohto rozhodnutia vždy k 1. dňu kalendárneho mesiaca, ak tieto informácie nezasiela Úradu pre reguláciu sieťových odvetví podľa § 34 ods. 2 písm. f) a § 69 ods. 2 písm. g) zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- III. predložiť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví za každý ucelený kalendárny mesiac v období od 01. 12. 2023 do 31. 03. 2024 v lehote do 45 kalendárnych dní po skončení príslušného kalendárneho mesiaca údaje o výške ekonomicky oprávnených nákladov súvisiacich s obstaraním elektriny pre zabezpečenie dodávok elektriny pre koncových odberateľov elektriny a o výške celkových príjmov za dodávku elektriny pre koncových odberateľov elektriny, ako aj údaje o počte koncových odberateľov elektriny a k nim priraditeľných objemoch dodávky elektriny, v členení podľa nasledovných skupín koncových odberateľov elektriny s uzatvorenou zmluvou na dodávku elektriny alebo združenou zmluvou na dodávku elektriny za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „neregulovaní odberatelia elektriny“)
1. neregulovaní odberatelia elektriny so spotrebou elektriny do 100 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke elektriny alebo zmluvou o združenej dodávke elektriny s dynamickou cenou elektriny,
 2. neregulovaní odberatelia elektriny so spotrebou elektriny do 100 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke elektriny alebo zmluvou o združenej dodávke elektriny s inou ako dynamickou cenou elektriny,
 3. neregulovaní odberatelia elektriny so spotrebou elektriny nad 100 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke elektriny alebo zmluvou o združenej dodávke elektriny s dynamickou cenou elektriny,

4. neregulovaní odberatelia elektriny so spotrebou elektriny nad 100 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke elektriny alebo zmluvou o združenej dodávke elektriny s inou ako dynamickou cenou elektriny;
- IV. predložiť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví za každý ucelený kalendárny mesiac v období od 01. 12. 2023 do 31. 03. 2024 v lehote do 45 kalendárnych dní po skončení príslušného kalendárneho mesiaca údaje o výške ekonomicky oprávnených nákladov súvisiacich s obstaraním plynu pre zabezpečenie dodávok plynu pre koncových odberateľov plynu a o výške celkových príjmov za dodávku plynu pre koncových odberateľov plynu, ako aj údaje o počte koncových odberateľov plynu a k nim priraditeľných objemoch dodávky plynu, v členení podľa nasledovných skupín koncových odberateľov plynu s uzatvorenou zmluvou na dodávku plynu alebo združenou zmluvou na dodávku plynu s dodávkou plynu za cenu neregulovanú Úradom pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „neregulovaní odberatelia plynu“)
1. neregulovaní odberatelia plynu so spotrebou plynu do 641,4 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke plynu alebo zmluvou o združenej dodávke plynu s cenou plynu, ktorej výška sa mení v závislosti od zmeny cien na denných trhoch s plynom v časových intervaloch, ktoré zodpovedajú najmenej frekvencii vysporiadania obchodov na týchto trhoch,
 2. neregulovaní odberatelia plynu so spotrebou plynu do 641,4 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke plynu alebo zmluvou o združenej dodávke plynu s cenou plynu, ktorej výška sa nemení v závislosti od zmeny cien na denných trhoch s plynom v časových intervaloch, ktoré zodpovedajú najmenej frekvencii vysporiadania obchodov na týchto trhoch,
 3. neregulovaní odberatelia plynu so spotrebou plynu nad 641,4 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke plynu alebo zmluvou o združenej dodávke plynu s cenou plynu, ktorej výška sa mení v závislosti od zmeny cien na denných trhoch s plynom v časových intervaloch, ktoré zodpovedajú najmenej frekvencii vysporiadania obchodov na týchto trhoch,
 4. neregulovaní odberatelia plynu so spotrebou plynu nad 641,4 MWh v roku 2023 s uzatvorenou zmluvou o dodávke plynu alebo zmluvou o združenej dodávke plynu s cenou plynu, ktorej výška sa nemení v závislosti od zmeny cien na denných trhoch s plynom v časových intervaloch, ktoré zodpovedajú najmenej frekvencii vysporiadania obchodov na týchto trhoch.

Odôvodnenie:

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „úrad“) listom č. 36077/2023/BA zo dňa 10. 10. 2023 (ďalej len „oznámenie“) oznámil regulovanému subjektu Slovenský plynárenský priemysel, a.s., Mlynské nivy 44/a, 825 11 Bratislava, IČO 35 815 256 (ďalej len „regulovaný subjekt“), že podľa § 14 ods. 3 zákona č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o regulácii“) je účastníkom konania o mimoriadnej regulácii, ktoré úrad začal z vlastného podnetu podľa § 16 ods. 3 zákona o regulácii. Oznámenie bolo regulovanému subjektu doručené dňa 11. 10. 2023.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o regulácii, ak je to potrebné na dosiahnutie účelu regulácie podľa § 3 ods. 1 a ak vznikne mimoriadna trhovú situáciu alebo ak dôjde k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia alebo ak si to vyžaduje ochrana

spotrebiteľa, úrad môže regulovať aj ďalšiu činnosť, tovar alebo cenu v sieťových odvetviach okrem tých, ktoré sú uvedené v § 11 a 13 (ďalej len „mimoriadna regulácia“). Mimoriadnu reguláciu môže úrad vykonať len po predchádzajúcom prerokovaní s Európskou komisiou.

Podľa § 16 ods. 3 zákona o regulácii konanie o mimoriadnej regulácii sa začína z podnetu úradu.

Podľa § 16 ods. 4 zákona o regulácii úrad v konaní o mimoriadnej regulácii môže rozhodnúť o regulácii ďalšej činnosti, tovaru alebo ceny v sieťových odvetviach okrem tých, ktoré sú uvedené v § 11 a 13 a

- a) prijať opatrenie spočívajúce v uložení povinnosti a jej podmienok,
- b) určiť rozsah a spôsob vykonávania regulácie ďalšej činnosti, tovaru alebo ceny,
- c) určiť cenu.

Podľa § 16 ods. 5 zákona o regulácii pri mimoriadnej regulácii sa primerane postupuje podľa § 12 až 15.

Podľa § 14 ods. 3 zákona o regulácii, ak sa začalo cenové konanie na podnet úradu, je účastníkom konania regulovaný subjekt, ktorého má úrad v úmysle cenovo regulovať.

V súlade s § 14 ods. 1 zákona o regulácii v spojení s § 18 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“) sa konanie o mimoriadnej regulácii začína dorúčením oznámenia o začatí konania účastníkovi konania (regulovanému subjektu).

Úrad v konaní o mimoriadnej regulácii postupuje podľa zákona o regulácii a správneho poriadku.

Podľa § 10 písm. c) tretieho bodu zákona o regulácii úrad sleduje trh s elektrinou a trh s plynom, mieru otvorenosti trhu s elektrinou a trhu s plynom a úroveň transparentnosti trhu s elektrinou a trhu s plynom, vyhodnocuje dosiahnutú úroveň hospodárskej súťaže na trhu s elektrinou a na trhu s plynom a predpoklady na mimoriadnu reguláciu a vypracúva odporúčanie na zlepšenie súťažných podmienok na trhu s elektrinou a na trhu s plynom.

Úrad v oznámení uviedol, že na základe údajov, ktorými disponuje a podkladov predložených regulovaným subjektom v nadväznosti na prieskumy zverejnených cien za dodávku elektriny a plynu nepodliehajúcu regulácií cien zo strany úradu, uverejnené na webovom sídle úradu, možno konštatovať nepriaznivé aspekty prevládajúce na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu, keďže prevláda nedostatočné reflektovanie vývoja trhových cien energií v zverejnených cenníkoch za neregulovanú dodávku elektriny a plynu, prevládajú pomerne vysoké cenové hladiny neregulovanej dodávky elektriny a plynu v Slovenskej republike (ďalej len „SR“) v porovnaní s cenovými ponukami v okolitých krajinách (Česká republika (CZ), Rakúsko (AT) a Nemecko (DE)), miera zverejňovania a aktualizácie cenníkov za neregulovanú dodávku je pomerne nízka, a trh dodávky elektriny a plynu prejavuje známky zvyšujúcej sa miery koncentrácie trhu vyjadrenej indexom Herfindahl – Hirschman (HHI).

Úrad ďalej v oznámení na základe údajov a podkladov, ktorými disponuje v rámci výkonu vlastnej činnosti, uviedol nasledovné.

Súčasná situácia na trhu dodávky elektriny a plynu pre koncových odberateľov vykazuje známky nedostatočného informovania o zmluvných cenách za dodávku elektriny a plynu

u koncových odberateľov, ktorí majú uzatvorenú zmluvu o dodávke elektriny alebo plynu za cenu neregulovanú úradom. Odberatelia tak majú nedostatok informácií o ponuke dodávateľov a tým majú limitované možnosti vybrať si medzi produktmi a službami dodávky elektriny a plynu. Absencia transparentne zverejnených zmluvných cien za dodávku elektriny a plynu je o to závažnejšia, že tieto ceny sú podkladom pre stanovenie kompenzácií na zvýšené náklady na energie pre odberateľov zo strany vlády SR.

V súčasnosti vláda SR kompenzuje rozdiel nad rámec štátom stanovených cenových stropov na dodávku elektriny a plynu na základe príslušných nariadení vlády SR a iných schém pomoci v réžii Ministerstva hospodárstva SR, akou je aj poskytnutie dotácie na pokrytie dodatočných nákladov v dôsledku zvýšenia cien elektriny a plynu. Týka sa to dodávky elektriny a plynu pre zraniteľných odberateľov (domácnosti, malé podniky, zariadenia sociálnych služieb, spoločenstvá vlastníkov bytov, a pod) ako aj neregulovaných koncových odberateľov (podnikatelia, verejné inštitúcie, neziskové organizácie, samosprávy, a pod.).

V závere roka 2022 však došlo legislatívnymi zmenami k značnému rozšíreniu skupiny zraniteľných odberateľov s účinnosťou k 01. 01. 2023. Zároveň aj v priebehu roka 2023 niektorí dodávatelia umožňujú odberateľom vstúpiť medzi zraniteľných odberateľov a poskytovať im dodávku elektriny a plynu za štátom zastropované ceny. To výrazne znížilo budúce náklady niektorých dodávateľov na nakupovanú elektrinu alebo plyn, keďže pre týchto nových odberateľov dodávatelia pravdepodobne nakupovali elektrinu alebo plyn až na prelome rokov 2022 a 2023, prípadne až v priebehu roka 2023, za výrazne nižšie ceny ako prevládali v priebehu predošlých mesiacov roka 2022. Avšak dodávatelia v priebehu roka 2023 nepristúpili k zníženiu zmluvných cien dodávky elektriny a plynu pre nových zraniteľných odberateľov a nepremietli znížené náklady do cien pre odberateľov. Obdobná situácia prevláda aj v neregulovanej dodávke elektriny a plynu, kde miera aktualizácie zverejnených cenníkov za neregulovanú dodávku elektriny a plynu (nepodliehajúcu cenovej regulácii zo strany úradu) je nedostatočná vo svetle zásadne klesajúcich trhových cien energií v posledných mesiacoch.

Uvedené okolnosti vytvárajú riziká pre neregulovaných odberateľov, ako aj pre kompenzačné energetické schémy štátu z pohľadu zvýšených nákladov na energie pre odberateľov ako aj finančných zdrojov štátu potrebných na kompenzácie. Trh neregulovanej dodávky elektriny a plynu prejavuje známky nedostatočnej motivácie prevažujúcej časti dodávateľov reagovať na aktuálnu situáciu na trhu a stav netransparentnosti a nízkej flexibility zverejnených cien za dodávku energií môže byť pre nich *de facto* vyhovujúci z pohľadu finančných prínosov.

Na základe vyššie uvedeného úrad uviedol, že pristupuje k zavedeniu mimoriadnej regulácie pre dodávku elektriny a plynu nepodliehajúcu regulácii cien zo strany úradu, a to formou prijatia opatrení spočívajúcich v uložení povinností regulovanému subjektu uvedených v oznámení, ako aj v určení rozsahu a spôsobu vykonávania regulácie ďalej činnosti.

Úrad v oznámení regulovanému subjektu uviedol, že podľa § 33 ods. 2 v spojení s § 27 ods. 1 správneho poriadku je oprávnený pred vydaním rozhodnutia vyjadriť sa k jeho podkladom, k spôsobu jeho zistenia a navrhnúť jeho doplnenie v lehote sedem dní odo dňa doručenia výzvy. Zároveň úrad požiadal regulovaný subjekt, aby poukázal na všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, ktoré by mal úrad zvážiť pri rozhodovaní v tomto konaní a predložil úradu príslušné podklady preukazujúce tieto okolnosti. Regulovaný subjekt bol ďalej poučený, že ak sa v určenej lehote nevyjadrí, úrad bude mať za to, že k podkladom pred vydaním rozhodnutia nemá pripomienky a rozhodne vo veci.

Regulovaný subjekt doručil úradu dňa 12. 10. 2023 žiadosť o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k podkladom pred vydaním rozhodnutia zaevidovanú pod podacím číslom úradu 36543/2023/BA, na základe ktorej úrad dňa 16.10.2023 predĺžil regulovanému subjektu lehotu na vyjadrenie do 23. 10. 2023 listom zaevidovaným pod podacím číslom úradu 36615/2023/BA.

Regulovaný subjekt dňa 13. 10. 2023 nahliadol do administratívneho spisu č. 6257-2023-BA, o čom bol spísaný záznam.

Regulovaný subjekt doručil úradu dňa 13. 10. 2023 žiadosť o sprístupnenie podkladov z predchádzajúceho prerokovania mimoriadnej regulácie s Európskou komisiou a Protimonopolným úradom SR a doplnenie žiadosti o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k podkladom pred vydaním rozhodnutia zaevidované pod podacím číslom úradu 36690/2023/BA. Na žiadosť o zaslanie komunikácie s Európskou komisiou úrad odpovedal dňa 23. 10. 2023 listom zaevidovaným pod podacím číslom úradu 37299/2023/BA

Regulovaný subjekt doručil úradu dňa 23. 10. 2023 vyjadrenie k oznámeniu o začatí konania o mimoriadnej regulácii a podkladom pred vydaním rozhodnutia zaevidované pod podacím číslom úradu 37607/2023/BA.

Regulovaný subjekt vo svojom vyjadrení okrem iného uviedol, že úrad nepreukázal splnenie podmienok pre vykonanie mimoriadnej regulácie, a že konanie o prijatí opatrení mimoriadnej regulácie je neopodstatnené a nezákonné.

Regulovaný subjekt ďalej uviedol, že úrad zamýšľa vykonať mimoriadnu cenovú reguláciu spôsobom odporujúcim zákonu, a to bez vydania všeobecne záväzného právneho predpisu, na ktorého vydanie je povinný podľa zákona o regulácii. Takýto postup je podľa vyjadrenia regulovaného subjektu netransparentný, nekontrolovateľný, diskriminačný a svojvoľný a mal by za následok, že úradom vydané rozhodnutie o prijatí opatrení mimoriadnej regulácie by bolo nulité, resp. nezákonné. Zároveň dodáva, že úrad zamýšľa vykonať mimoriadnu reguláciu spôsobom, ktorý neprímerane a protiústavne zasahuje do zmluvnej slobody, práva na podnikanie a práva vlastníť a pokojne užívať majetok regulovaného subjektu tým, že nepredvídateľným spôsobom, retroaktívne, neproporčne, bez riadneho právneho základu a v rozpore s princípom právnej istoty a princípom ochrany legitímnych očakávaní úrad zasahuje do uzavretých zmlúv regulovaného subjektu.

Navrhované opatrenia mimoriadnej regulácie sú podľa tvrdení regulovaného subjektu nevykonateľné, pretože navrhovaný dátum ich účinnosti 1. novembra 2023 neumožňuje ich implementáciu vo vzťahu k tak širokému okruhu odberateľov. Zároveň regulovaný subjekt osobitne zdôrazňuje, že navrhované opatrenia ukladajúce povinnosť dodržiavať rozdiel medzi celkovými príjmami a ekonomicky oprávnenými nákladmi na obstaranie elektriny a plynu vo vzťahu ku konkrétnym odberateľom elektriny a plynu sú nevykonateľné, pretože regulovaný subjekt neobstaráva elektrinu a plyn individuálne pre jednotlivých odberateľov a reálne to ani nie je možné v podmienkach veľkoobchodného trhu s energiou zabezpečiť.

Ďalej regulovaný subjekt konštatuje, že opatrenia mimoriadnej cenovej regulácie sú v príkrom rozpore s právnymi predpismi Európskej únie a ich prijatie by predstavovalo významnú prekážku dosiahnutia plne a skutočne konkurenčného trhu s elektrinou. Uvádza, že úrad navrhuje prijatie opatrení mimoriadnej cenovej regulácie vo vzťahu k takým kategóriám odberateľov, pri ktorých o právne predpisy Európskej únie vôbec nepripúšťajú a zároveň nie sú splnené podmienky na ich prijatie, pretože navrhované opatrenia sú neproporčné, netransparentné, diskriminačné, neoveriteľné a nezaručujú rovnosť prístupu k spotrebiteľom.

Regulovaný subjekt poukazuje aj na to, že úrad vedie konania spôsobom, ktorý porušuje základné zásady správneho konania a neprípustným spôsobom zasahuje do práv regulovaného subjektu. Úrad podľa vyjadrenia regulovaného subjektu porušuje najmä zásadu aktívnej súčinnosti správneho orgánu a účastníka konania a zásadu materiálnej pravdy, pretože nesplnil svoju povinnosť spoľahlivo zistiť skutkový stav veci a napriek tomu od regulovaného subjektu požaduje, aby sa vyjadril k podkladom rozhodnutia bez toho, aby tieto podklady regulovaného subjektu sprístupnila.

Regulovaný subjekt vyjadruje vážne znepokojenie z krokov a zamýšľaných opatrení úradu pretože prichádzajú bez akejkoľvek konzultácie s dotknutými subjektami, bez relevantnej analýzy situácie na trhu, pôsobia veľmi nekonceptne a môžu mať nedozierne následky na trhy dodávok elektriny a plynu v Slovenskej republike a Európskej únii. Úrad bez náležitej opory v právnych predpisoch podľa vyjadrenia regulovaného subjektu vážne zasahuje do základných pilierov voľného trhu Európskej únie a slobody podnikania a ide de facto vrátiť reguláciu do pred-liberalizačných čias.

Regulovaný subjekt má za to, že úrad nijako nepreukázal existenciu dôvodov pre vykonanie mimoriadnej regulácie. Regulovaný subjekt uviedol, že mu úrad nesprístupnil prakticky žiadne podklady pre vydanie rozhodnutia, a preto sa môže vyjadriť k údajným dôvodom pre vykonanie mimoriadnej regulácie len vo veľmi obmedzenom rozsahu. Regulovaný subjekt si z toho dôvodu vyhradzuje právo dopĺňať svoje vyjadrenie a žiada úrad o sprístupnenie podkladov z predchádzajúceho prerokovania mimoriadnej regulácie s Európskou komisiou (a tiež s PMÚ), pretože bez sprístupnenia týchto podkladov je otázka splnenia podmienky stanovenej v § 16 ods. 1 druhej vete zákona o regulácii nepreskúmateľná a regulovaný subjekt sa nemôže oboznámiť s názorom a prípadnými námietkami a výhradami Európskej komisie proti vykonaniu mimoriadnej regulácie. Absencia týchto podkladov v spise č. 6257-2023-BA navyše spôsobuje, že prípadné rozhodnutie bude vydané na základe neúplného spisu, bude nezákonné a nepreskúmateľné. V tejto súvislosti žiada regulovaný subjekt, aby mu úrad čo najskôr sprístupnil kompletný podklad pre vydanie rozhodnutia a kompletný administratívny spis č. 6257-2023-BA, informoval ho o sprístupnení podkladu a doplneného spisu a umožnil mu vyjadriť sa k podkladom pred vydaním rozhodnutia v primeranej lehote, ktorá nebude kratšia ako sedem pracovných dní od ich sprístupnenia.

Regulovaný subjekt odmieta údajné dôvody pre vykonanie mimoriadnej regulácie. Má za to, že údajné dôvody pre vykonanie mimoriadnej regulácie sú nepreukázané, resp. nie sú preukázané také dôvody, aby úrad vykonal mimoriadnu reguláciu. Regulovaný subjekt zdôrazňuje, že ustanovenie § 16 zákona o regulácii stanovuje taxatívny výpočet dôvodov, pre ktoré môže úrad vykonať mimoriadnu reguláciu. Úrad preto podľa článku 13 ods. 1 písm. a) Ústavy nemôže vykonať mimoriadnu reguláciu zo žiadneho iného dôvodu, pretože v takom prípade by konal nad rámec svojich kompetencií, ukladal by povinnosti v rozpore so zákonom, a nie na základe zákona, ako to predpokladá článok 13 ods. 1 písm. a) Ústavy, a preto by jeho rozhodnutie bolo nulité (paakt) a ako také by bolo od počiatku neplatné

Regulovaný subjekt poukázal na to, že úrad nemá podľa zákona o regulácii právomoc prijať kompenzačné schémy ani ich modifikovať, resp. naprávať ich prípadné vady. Úrad preto podľa vyjadrenie regulovaného subjektu v rozsahu, v akom začal konanie za účelom nápravy rizík pre kompenzačné energetické schémy štátu koná bez zákonného splnomocnenia, a preto by jeho prípadné rozhodnutie bolo nulité, resp. nezákonné.

Navrhovaný spôsob vykonania mimoriadnej cenovej regulácie je podľa tvrdení regulovaného subjektu v rozpore so zákonom o regulácii. Z ustanovení § 16 ods. 1 a 40 ods. 1

zákona o regulácii vyplýva, že podmienkou vykonania cenovej regulácie je vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorým úrad ustanoví rozsah cenovej regulácie, spôsob vykonávania cenovej regulácie a postup a podmienky uplatňovania cien. Regulovaný subjekt upozorňuje, že nevydanie všeobecne záväzného právneho predpisu podľa § 40 ods. 1 zákona o regulácii má za následok, že postup úradu je podľa § 16 ods. 5 zákona o regulácii netransparentný, nekontrolovateľný, diskriminačný a svojvoľný. Postup úradu je podľa vyjadrenia regulovaného subjektu diskriminačný z dôvodu, že úrad bez toho, aby všeobecne záväzným právnym predpisom upravil podmienky nediskriminačného uplatňovania opatrení mimoriadnej regulácie voči všetkým dotknutým regulovaným subjektom, začal individualizované správne konania voči vybraným regulovaným subjektom, čo z povahy veci neumožňuje nediskriminačné prijatie a následnú aplikáciu opatrení mimoriadnej regulácie.

Úrad nemôže podľa názoru regulovaného subjektu vydať rozhodnutie o prijatí opatrení mimoriadnej regulácie bez toho, aby voľbu konkrétnych opatrení a spôsob ich vykonania (vrátane zdôvodnenia konkrétnych hodnôt, ktoré má úrad v úmysle aplikovať) primerane zdôvodnil, pretože takéto rozhodnutie by bolo arbitrárne, nepreskúmateľné a v rozpore s princípom proporcionality, pretože by nebolo možné posúdiť ani len to, či sú predmetné opatrenia vôbec spôsobilé dosiahnuť sledovaný cieľ. Takéto rozhodnutie úradu by bolo podľa vyjadrenia regulovaného subjektu nezákonné a arbitrárne.

Regulovaný subjekt poukazuje aj na to, že oznámenie obsahuje množstvo faktických chýb a nepodložených tvrdení, čo v spojení s tým, že úrad nesprístupnil prakticky žiadne podklady pre vydanie rozhodnutia má za následok to, že regulovaný subjekt sa k podkladu pre vydanie rozhodnutia nemôže riadne vyjadriť.

V súvislosti s prieskumom, ktorý úrad vykonal v období od 10. 03. 2023 do 24. 03. 2023 žiada regulovaný subjekt, aby mu úrad sprístupnil všetky podklady a informácie týkajúce sa vykonania prieskumu, a to najmä: (i) cenníky dodávateľov (najväčších a vybranej vzorky menších), ktoré boli predmetom prieskumu, vrátane informácie o tom, ktoré položky príslušných cenníkov úrad skúmal, (ii) správu alebo záznam úradu o vykonaní prieskumu a (iii) všetky zistenia úradu vyplývajúce z prieskumu (nielen hlavné zistenia uvedené v oznámení). Ďalej regulovaný subjekt žiada, aby mu boli poskytnuté nasledovné podklady a informácie: (i) aké dôkazy má úrad k dispozícii o nedostatočnej konkurencii a na akom konkrétnom trhu, resp. trhoch existuje takáto nedostatočná úroveň konkurencie, (ii) aké konkrétne negatívne dôsledky na odberateľov a riziká pre zdroje štátneho rozpočtu úrad identifikoval, (iii) čo úrad považuje za nízku mieru aktualizácie cenníkov a naopak, čo úrad považuje za dostačujúcu mieru aktualizácie cenníkov, (iv) ktorí dodávatelia sa podľa úradu snažia o maximalizáciu kompenzácií zo štátneho rozpočtu napriek nižším nákladom na energie pre nových odberateľov, (v) ktorí dodávatelia označujú zverejnené cenníky rôznorodo a nejednoznačne. Regulovaný subjekt žiada úrad, aby jej poskytol podklady a informácie (i) týkajúce sa úradom identifikovaných dokupov elektriny a plynu pri údajných nízkych trhových cenách vo vzťahu k cenám regulovanej dodávky a vysvetlil ako tieto zakladajú dôvod pre vykonanie mimoriadnej regulácie a (ii) vysvetlil súvislosť medzi vyššie závermi úradu vyplývajúcimi z prieskumu a zámerom úradu uplatniť opatrenia mimoriadnej regulácie voči regulovanému subjektu. Ďalej žiada nasledovné podklady a informácie: (i) ktorí dodávatelia podľa zistení úradu bránia odberateľom zmeniť dodávateľa, (ii) na ktoré zákonné ustanovenia úrad odkazuje a v čom podľa úradu spočíva ich nejednoznačnosť využívaná uvedenými dodávateľmi. Regulovaný subjekt uvádza, že bez poskytnutia týchto podkladov a informácií sa nemôže kvalifikovane vyjadriť k záverom úradu.

Regulovaný subjekt k záverom úradu z prieskumu vykonaného v období od 10. 03. 2023 do 24. 03. 2023 poznamenáva, že požiadavka umožniť odberateľom vstúpiť do regulovanej

Dodávky aj počas roka 2023 priamo vyplývajú z usmernenia Ministerstva hospodárstva SR. Regulovaný subjekt tiež uviedol, že svojim odberateľom umožňuje zmeniť dodávateľa v súlade s aplikovateľnými právnymi predpismi. Ďalej poukazuje na skutočnosť, že od začiatku roka 2023 aktualizoval svoje cenníky za dodávku elektriny pre odberateľov elektriny kategórie Podnikatelia – maloobder päťkrát a cenníky za dodávku plynu pre odberateľov kategórie Malé podnikanie a organizácie (maloobder) zmenil štyrikrát. Zároveň aktívne ponúka dodávku elektriny a plynu existujúcim aj novým odberateľom, zverejňuje cenníky pre príslušné segmenty neregulovaných odberateľov, ktoré priebežne aj aktualizuje.

V súvislosti s prieskumom, ktorý úrad vykonal v období od 1. mája 2023 do 10. mája 2023 regulovaný subjekt žiada, aby mu úrad sprístupnil všetky podklady a informácie týkajúce sa vykonania prieskumu, a to najmä: (i) ceny a cenníky dodávateľov v SR a okolitých krajinách (CZ, AT, DE), ktoré boli predmetom prieskumu a aké konkrétne ceny produktov úrad navzájom porovnával a akého obdobia sa toto porovnávanie týkalo, (ii) správu alebo záznam úradu o vykonaní prieskumu a (iii) všetky zistenia úradu vyplývajúce z prieskumu (nielen hlavné zistenia uvedené v oznámení). Ďalej žiada, aby mu boli poskytnuté podklady a informácie, z ktorých bude možné identifikovať, ktorých konkrétnych dodávateľov sa týka záver o údajnom nedostatočnom reflektovaní cien energií a čo úrad považuje za dostatočné reflektovanie trhových cien energií. Regulovaný subjekt žiada úrad, aby mu poskytol podklady a informácie z ktorých bude možné identifikovať, ktorých konkrétnych dodávateľov sa týka záver o pomerne vysokých cenových hladinách neregulovanej dodávky, a čo úrad považuje za pomerne vysokú cenovú hladinu (napr. v percentuálnom porovnaní s určitou benchmarkovou cenou), ktorí dodávatelia nedostatočne zverejňujú a aktualizujú cenníky za neregulovanú dodávku a vyžadujú od odberateľov, aby ich kontaktovali ohľadne ponuky, a čo úrad považuje za dostatočné zverejňovanie a aktualizovanie cenníkov. Tiež uvádza, že bez poskytnutia týchto podkladov a informácií sa nemôže kvalifikovane vyjadriť k záverom úradu.

Závery z prieskumu, ktorý úrad vykonal v období od 1. mája 2023 do 10. mája 2023 nezakladajú podľa vyjadrenia regulovaného subjektu dôvod na prijatie opatrení mimoriadnej regulácie voči regulovanému subjektu. Regulovaný subjekt uvádza, že vo svojich zverejnených cenníkoch za neregulovanú dodávku elektriny a plynu zohľadňuje vývoj trhových cien (čo potvrdzuje aj skutočnosť, že v roku 2023 päťkrát zmenil cenník za dodávku elektriny pre odberateľov elektriny kategórie Podnikatelia – maloobder, a štyrikrát zmenil cenník za dodávku plynu pre odberateľov kategórie Malé podnikanie a organizácie (maloobder)). Regulovaný subjekt upozorňuje na to, že porovnávanie cien uplatňovaných v rôznych krajinách musí zohľadňovať špecifiká produktov, ktorých ceny sú porovnávané, pretože porovnávanie produktov s rôznymi parametrami a inou cenotvorbou je zavádzajúce a vedie k nesprávnym záverom.

V súvislosti s prieskumom, ktorý úrad vykonal v období od 23. septembra 2023 do 30. septembra 2023 žiada regulovaný subjekt o sprístupnenie všetkých podkladov a informácií týkajúcich sa vykonania prieskumu, a to najmä: (i) ceny a cenníky dodávateľov v SR a okolitých krajinách (CZ, AT, DE), ktoré boli predmetom prieskumu a aké konkrétne ceny produktov úrad navzájom porovnával a akého obdobia sa toto porovnávanie týkalo, (ii) správu alebo záznam úradu o vykonaní prieskumu a (iii) všetky zistenia úradu vyplývajúce z tohto prieskumu (nielen zistenia uvedené v oznámení). Ďalej žiada úrad o poskytnutie podkladov a informácií, z ktorých bude možné identifikovať, ktorých konkrétnych dodávateľov a ktorých konkrétnych cenníkov sa týka záver úradu o pretrvávajúcom nedostatočnom reflektovaní vývoja trhových cien energií a čo úrad považuje za dostatočné reflektovanie trhových cien energií, ktorých konkrétnych dodávateľov sa týka záver o pretrvávajúcej vysokých cenových hladinách neregulovanej dodávky elektriny a plynu a čo úrad považuje za pomerne vysokú cenovú hladinu

(napr. v percentuálnom porovnaní s určitou benchmarkovou cenou). Žiada, aby mu boli poskytnuté podklady a informácie: (i) ktorí dodávatelia nedostatočne zverejňujú a aktualizujú cenníky za neregulovanú dodávku a vyžadujú od odberateľov, aby ich kontaktovali ohľadne ponuky, (ii) čo úrad považuje za dostatočné zverejňovanie a aktualizovanie cenníkov a (iii) ako vyššie uvedené závery zakladajú dôvod na prijatie opatrení mimoriadnej regulácie voči regulovanému subjektu. Regulovaný subjekt tiež žiada úrad, aby jej poskytol nasledovné podklady a informácie: (i) na základe akých údajov úrad určil hodnoty HHI pre trhy dodávky elektriny a plynu, ako úrad vymedzil tieto trhy (aké segmenty posudzoval) a pre aké obdobie sú tieto hodnoty určené, (ii) ako úrad dospel k záveru o zvyšujúcej sa miere koncentrácie trhu (úrad neuvádza žiadne historické údaje o HHI, voči ktorým by úrad konštatoval zvýšenie) a (iii) z čoho vyplýva záver úradu, že trh je koncentrovaný pri HHI vyššom ako 0,1 a vysoko koncentrovaný pri hodnote HHI vyššej ako 0,2. Aby sa mohol regulovaný subjekt kvalifikovane vyjadriť k záverom prieskumu, žiada úrad, aby mu poskytol nasledovné podklady a informácie: (i) aká miera informovania o zmluvných cenách by bola pre koncových odberateľov dostatočná, (ii) ktorých segmentov odberateľov sa týka údajné nedostatočné informovanie o zmluvných cenách a majú preto limitované možnosti výberu medzi produktami a službami a (iii) ktorí dodávatelia nedostatočne informujú svojich odberateľov o zmluvných cenách

Regulovaný subjekt k záverom úradu z vykonaného prieskumu uvádza, že porovnávanie cien uplatňovaných v rôznych krajinách musí zohľadňovať špecifiká produktov, ktorých ceny sú porovnávané, pretože porovnávanie produktov s rôznymi parametrami a inou cenotvorbou je zavádzajúce a vedie k nesprávnym záverom. Zároveň, porovnávanie cien za krátke časové obdobie by veľmi pravdepodobne viedlo k záverom s veľmi nízkou výpovednou hodnotou. K tvrdeniu úradu, že trh dodávky elektriny a plynu prejavuje známky zvyšujúcej sa miery koncentrácie trhu vyjadrenej indexom Herfindahl – Hirschman (HHI), regulovaný subjekt uviedol, že samotný údaj o miere koncentrácie trhu vyjadrený hodnotou HHI nie je dostatočný na konštatovanie, že na trhu nie je dostatočná úroveň hospodárskej súťaže / konkurencie a posúdenie úrovne hospodárskej súťaže si vyžaduje komplexnú analýzu viacerých faktorov (vrátane správneho identifikovania relevantných trhov). Podľa informácií uvedených v oznámení úrad takúto analýzu nevykonával a spolieha sa na ničím nepodložené hodnoty HHI. Úrad podľa vyjadrenia regulovaného subjektu nijako nepreukázal, že údajné nedostatočné informovanie o zmluvných cenách má za následok vznik dôvodu pre výkon mimoriadnej regulácie podľa § 16 zákona o regulácii a jeho odôvodnenie je chaotické a zmätočné. Úrad identifikoval údajný problém s nedostatočným informovaním odberateľov s neregulovanou cenou, avšak navrhuje uloženie povinnosti zverejňovať cenníky aj pre odberateľov s regulovanou cenou. Regulovaný subjekt poukazuje na to, že takýto postup zjavne nespĺňa požiadavku proporcionality.

Záverom regulovaný subjekt uvádza, že sa nestotožňuje s úradom prezentovanými výsledkami a závermi uskutočnených prieskumov a zistenia úradu nepovažuje za správne.

Opatrenia navrhované v oznámení predstavujú podľa vyjadrení regulovaného subjektu neprímeraný a protiústavný zásah do zmluvnej slobody, práva na podnikanie a práva vlastníť a pokojne užívať majetok a to tým, že nepredvídateľným spôsobom, retroaktívne, neproporčne, bez riadneho právneho základu a v rozpore s princípom právnej istoty a princípom ochrany legitímnych očakávaní úrad zasahuje do uzavretých zmlúv regulovaného subjektu. Regulovaný subjekt osobitne upozorňuje na to, že opatrenia navrhované v časti II. i) bode 2. ako aj v časti II. ii) bode 2. oznámenia ukladajúce povinnosť dodržiavať rozdiel medzi celkovými príjmami a ekonomicky oprávnenými nákladmi na obstaranie elektriny a plynu vo vzťahu ku konkrétnym odberateľom elektriny a plynu sú nevykonateľné, pretože regulovaný subjekt neobstaráva elektrinu a plyn individuálne pre jednotlivých odberateľov a reálne to ani nie je možné v podmienkach veľkoobchodného trhu s energiou zabezpečiť.

Regulovaný subjekt zdôrazňuje, že nesúhlasí s nepodloženým a nepreskúmateľným tvrdením úradu, že je splnená podmienka výkonu mimoriadnej regulácie – nedostatočná konkurencia medzi dodávateľmi, pričom úrad ju považuje za preukázanú údajmi o miere koncentrácie vyjadrenej indexom HHI. Samotný údaj o miere koncentrácie trhu vyjadrený hodnotou HHI nie je podľa názoru regulovaného subjektu dostačujúci na konštatovanie, že na trhu nie je dostatočná úroveň konkurencie a posúdenie úrovne hospodárskej súťaže si vyžaduje komplexnú analýzu viacerých faktorov (vrátane správneho identifikovania relevantných trhov).

Regulovaný subjekt konštatuje, že úrad vedie konanie v rozpore s právom Európskej únie. Regulovaný subjekt poukazuje na to, že navrhovaný spôsob vykonania mimoriadnej cenovej regulácie je v rozpore so smernicami EÚ, pretože zavádza reguláciu cien v rozsahu, ktorý smernice nepripúšťajú, a zároveň nie sú splnené ani podmienky stanovené smernicami pre zavedenie regulácie cien.

Podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh so zemným plynom má byť cena za dodávku elektriny a cena za dodávku plynu výlučne výsledkom ponuky a dopytu a prípadné regulačné zásahy do stanovovania cien za dodávku elektriny a dodávku plynu sú prípustné len vo výnimočných prípadoch vo vzťahu k obmedzeným skupinám odberateľov. Smernice podľa vyjadrenia regulovaného subjektu v žiadnom prípade neumožňujú prijatie opatrení mimoriadnej cenovej regulácie zasahujúcich do stanovovania cien vo vzťahu k všetkým kategóriám odberateľom elektriny a plynu tak, ako to predpokladá návrh úradu uvedený v oznámení. Ako regulovaný subjekt zdôrazňuje, prijatie navrhovaných opatrení by predstavovalo významnú prekážku dosiahnutia plne a skutočne konkurenčného trhu s elektrinou a plynom v príkrom rozpore s právom Európskej únie. Regulovaný subjekt upozorňuje na čl. 5 ods. 4 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 a čl. 3 ods. 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/73/ES, podľa ktorých musia byť prijaté opatrenia (i) proporcionálne a (ii) jasne definované, transparentné, nediskriminačné, overiteľné a musia zaručiť rovnosť prístupu elektroenergetických spoločností v Európskej únii k spotrebiteľom.

Návrh opatrení mimoriadnej regulácie narúša podľa názoru regulovaného subjektu rovnosť prístupu k zákazníkovi, pretože zaťažuje len vybraných dodávateľov elektriny a plynu, a preto nepostihuje všetkých rovnako, ale stavia vybraný okruh dodávateľov bez objektívneho odôvodnenia do nevýhodného postavenia.

Regulovaný subjekt opakovane poukazuje na to, že postup úradu je zaťažený viacerými zásadnými procesnými vadami, ktoré neprímerane a protiprávne zasahujú do jeho práv. Úrad podľa vyjadrenia regulovaného subjektu porušuje zásadu aktívnej súčinnosti správneho orgánu a účastníkov konania a zásadu materiálnej pravdy.

Z dôvodov uvedených a podrobne vysvetlených vo vyjadrení regulovaný subjekt navrhuje, aby úrad konanie zastavil, nakoľko dôvod na správne konanie nebol daný.

Bez obmedzenia vyššie uvedeného regulovaný subjekt na záver svojho vyjadrenia dodáva, že, ak by úrad nerozhodol o zastavení konania, regulovaný subjekt navrhuje, aby úrad doplnil podklad pre vydanie rozhodnutia, umožnil regulovanému subjektu sa s úplným podkladom pre vydanie rozhodnutia a spôsobom jeho zistenia oboznámiť a umožnil regulovanému subjektu vyjadriť sa k podkladu pre vydanie rozhodnutia a k spôsobu jeho zistenia, prípadne navrhnúť jeho doplnenie, v primeranej lehote. Regulovaný subjekt osobitne upozorňuje, že opatrenia

navrhované v časti II. i) bode 2. ako aj v časti II. ii) bode 2. oznámenia ukladajúce povinnosť dodržiavať rozdiel medzi celkovými príjmami a ekonomicky oprávnenými nákladmi na obstaranie elektriny a plynu vo vzťahu ku konkrétnym odberateľom elektriny a plynu sú nevykonateľné, pretože regulovaný subjekt neobstaráva elektrinu a plyn individuálne pre jednotlivých odberateľov a reálne to ani nie je možné v podmienkach veľkoobchodného trhu s energiou zabezpečiť.

Úrad v nadväznosti na argumenty regulovaného subjektu ohľadne záverov prieskumov uvádza nasledovné.

V priebehu roka 2023 úrad vykonal tri prieskumy, ktorých závery sú uverejnené na webovom sídle úradu.

Úrad vykonal v dňoch od 10. 03. 2023 do 24. 03. 2023 prieskum zverejnených cenníkov za dodávku elektriny a plynu pre koncových odberateľov mimo kategórie domácnosti u najväčších dodávateľov v SR (vrátane regulovaného subjektu), ktorí spolu predstavujú približne 80 % - ný podiel pri dodávke elektriny a plynu koncovým odberateľom. Úrad tiež preskúmal zverejnené cenníky vybranej vzorky menších dodávateľov elektriny a plynu. Prieskum úradu sa zamerlal na cenníky za dodávku elektriny a plynu zverejnené na webových sídlach dodávateľov. Cieľom prieskumu bolo preskúmať mieru prehľadnosti a aktualizácie zverejnených cenníkov v kontexte znižovania trhových cien energií. Cenníky by mali poskytnúť dostatočné informácie pre odberateľov, aby mohli zvážiť výhodnosť, resp. nevýhodnosť, ich existujúcich zmluvných cien ako aj prípadnej zmeny dodávateľa. Medzi hlavné zistenia prieskumu o.i. patrí nasledovné:

- Trh dodávky elektriny a plynu podľa názoru úradu indikuje známky nedostatočnej konkurencie medzi dodávateľmi, s negatívnymi dôsledkami na odberateľov a s rizikami pre zdroje štátneho rozpočtu pri kompenzáciách. Nízka miera aktualizácie cenníkov pre regulovaných aj neregulovaných odberateľov totiž indikuje snahu niektorých dodávateľov o maximalizáciu kompenzácií zo štátneho rozpočtu napriek nižším nákladom na energie pre nových odberateľov. Rôznorodosť a nejednoznačnosť označovania zverejnených cenníkov vytvára otázky pri ich použití v rámci výpočtu kompenzácií v schémach Ministerstva hospodárstva SR, t. j., ktorý cenník je používaný pre účely výpočtu kompenzácií.
- Niektorí dodávatelia naďalej umožňujú odberateľom vstúpiť do regulovanej dodávky aj počas roka 2023, čo navyšuje už pomerne značnú množinu nových regulovaných odberateľov, ktorí pribudli v priebehu a v závere minulého roka. Úrad pozitívne vníma snahu o ochranu zraniteľných odberateľov, avšak pre týchto nových odberateľov dodávatelia pravdepodobne dokupujú elektrinu a plyn pri súčasných nízkych trhových cenách. Ťažko si totiž predstaviť, že dodávateľ nakúpil elektrinu alebo plyn v lete minulého roka pre odberateľa, ktorý mu pribudol do portfólia v týchto dňoch alebo týždňoch. To indikuje, že náklady na nákup elektriny a plynu pre regulovaných odberateľov sú pravdepodobne nižšie ako náklady reflektované vo zverejnených zmluvných cenníkoch.
- Produkty a ceny dodávky elektriny a plynu pre neregulovaných odberateľov nie sú aktívne ponúkané a u viacerých dodávateľov nie sú vôbec zverejnené, prípadne nie sú priebežne aktualizované napriek zásadným poklesom trhových cien elektriny a plynu od začiatku roka 2023.
- Niektorí dodávatelia využívajú nejednoznačnosť zákonných ustanovení na zabránenie odberateľom zmeniť dodávateľa počas kalendárneho roka. Takéto konanie podľa názoru

úradu zásadne obmedzuje konkurenciu medzi dodávateľmi a znižuje tlak na aktualizáciu zmluvných cien dodávky elektriny a plynu, ktoré by lepšie odrážali aktuálne trhové ceny.

Úrad ďalej vykonal v dňoch od 01. 05. 2023 do 10. 05. 2023 prieskum zverejnených cien za dodávku elektriny a plynu nepodliehajúcu regulácií cien zo strany úradu, teda neregulovanej dodávky pre koncových odberateľov (napríklad podnikatelia, verejná správa atď.) v SR. Zároveň úrad preskúmal a porovnal verejne dostupné ceny a cenníky za neregulovanú dodávku elektriny a plynu na Slovensku a v okolitých krajinách, t. j. CZ, AT, DE. Výsledky prieskumu indikujú nedostatočnú konkurenciu na trhu neregulovanej dodávky s negatívnymi dopadmi na koncových odberateľov elektriny a plynu, čo zároveň vytvára aj riziká pri štátnych kompenzačných schémach na zvýšené náklady na energie.

Kľúčové zistenia uvedeného prieskumu zverejnených cien a cenníkov za neregulovanú dodávku elektriny a plynu o.i. sú:

- nedostatočné reflektovanie vývoja trhových cien energií vo zverejnených cenníkoch za neregulovanú dodávku elektriny a plynu;
- pomerne vysoké cenové hladiny neregulovanej dodávky elektriny a plynu v SR v porovnaní s cenovými ponukami v okolitých krajinách (CZ, AT a DE);
- nedostatočné zverejňovanie a aktualizácia cenníkov za neregulovanú dodávku. Mnohí dodávatelia nezverejňujú svoje cenníky a vyžadujú od odberateľov, aby ich kontaktovali ohľadne ponuky.

Úrad zopakoval v dňoch od 23. 09. 2023 do 30. 09. 2023 prieskum trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu pre koncových odberateľov s cieľom identifikovať zásadné zmeny od májového prieskumu. Nepriaznivé aspekty prevládajúce na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu v máji 2023 sa k septembru 2023 zásadne nezlepšili, keďže

- naďalej prevláda nedostatočné reflektovanie vývoja trhových cien energií vo zverejnených cenníkoch za neregulovanú dodávku elektriny a plynu;
- naďalej prevládajú pomerne vysoké cenové hladiny neregulovanej dodávky elektriny a plynu v SR v porovnaní s cenovými ponukami v okolitých krajinách (CZ, AT a DE);
- miera zverejňovania a aktualizácie cenníkov za neregulovanú dodávku je pomerne nízka,
- trh dodávky elektriny a plynu prejavuje známky zvyšujúcej sa miery koncentrácie trhu vyjadrenej indexom Herfindahl – Hirschman (HHI). Tento trend zvyšuje úroveň koncentrácie s hodnotou HHI na takmer 0,18 v prípade trhu dodávky elektriny a vysokú úroveň koncentrácie s hodnotou HHI nad 0,39 v prípade trhu dodávky plynu. V zásade platí, že trh je koncentrovaný ak je hodnota HHI viac ako 0,1, a trh je vysoko koncentrovaný pri hodnote HHI presahujúcej 0,2.

Úrad z údajov a podkladov, ktorými disponuje v rámci výkonu vlastnej činnosti zistil nasledovné.

Súčasná situácia na trhu dodávky elektriny a plynu pre koncových odberateľov vykazuje známky nedostatočného informovania o zmluvných cenách za dodávku elektriny a plynu u koncových odberateľov, ktorí majú uzatvorenú zmluvu o dodávke elektriny alebo plynu za cenu neregulovanú úradom. Odberatelia tak majú nedostatok informácií o ponuke dodávateľov a tým majú limitované možnosti vybrať si medzi produktmi a službami dodávky elektriny a plynu. Absencia transparentne zverejnených zmluvných cien za dodávku elektriny

a plynu je o to závažnejšia, že tieto ceny sú podkladom pre stanovenie kompenzácií na zvýšené náklady na energie pre odberateľov zo strany vlády SR.

V súčasnosti vláda SR kompenzuje rozdiel nad rámec štátom stanovených cenových stropov na dodávku elektriny a plynu na základe príslušných nariadení vlády SR a iných schém pomoci v réžii Ministerstva hospodárstva SR, akou je aj poskytnutie dotácie na pokrytie dodatočných nákladov v dôsledku zvýšenia cien elektriny a plynu. Týka sa to dodávky elektriny a plynu pre zraniteľných odberateľov (domácnosti, malé podniky, zariadenia sociálnych služieb, spoločenstvá vlastníkov bytov, a pod) ako aj neregulovaných koncových odberateľov (podnikatelia, verejné inštitúcie, neziskové organizácie, samosprávy, a pod.).

V závere roka 2022 však došlo legislatívnymi zmenami k značnému rozšíreniu skupiny zraniteľných odberateľov s účinnosťou k 01. 01. 2023. Zároveň aj v priebehu roka 2023 niektorí dodávateľia umožňujú odberateľom vstúpiť medzi zraniteľných odberateľov a poskytovať im dodávku elektriny a plynu za štátom zastropované ceny. To výrazne znížilo budúce náklady niektorých dodávateľov na nakupovanú elektrinu alebo plyn, keďže pre týchto nových odberateľov dodávateľia pravdepodobne nakupovali elektrinu alebo plyn až na prelome rokov 2022 a 2023, prípadne až v priebehu roka 2023, za výrazne nižšie ceny ako prevládali v priebehu predošlých mesiacov roka 2022. Avšak dodávateľia v priebehu roka 2023 nepristúpili k zníženiu zmluvných cien dodávky elektriny a plynu pre nových zraniteľných odberateľov a nepremietli znížené náklady do cien pre odberateľov. Obdobná situácia prevláda aj v neregulovanej dodávke elektriny a plynu, kde miera aktualizácie zverejnených cenníkov za neregulovanú dodávku elektriny a plynu (nepodliehajúcu cenovej regulácii zo strany úradu) je nedostatočná vo svetle zásadne klesajúcich trhových cien energií v posledných mesiacoch.

Uvedené okolnosti vytvárajú riziká pre neregulovaných odberateľov, ako aj pre kompenzačné energetické schémy štátu z pohľadu zvýšených nákladov na energie pre odberateľov ako aj finančných zdrojov štátu potrebných na kompenzácie. Trh neregulovanej dodávky elektriny a plynu prejavuje známky nedostatočnej motivácie prevažujúcej časti dodávateľov reagovať na aktuálnu situáciu na trhu a stav netransparentnosti a nízkej flexibility zverejnených cien za dodávku energií môže byť pre nich *de facto* vyhovujúci z pohľadu finančných prínosov.

Úrad dáva regulovanému subjektu do pozornosti, že v rámci svojich kompetencií zverených mu zákonom o regulácii sleduje trh s elektrinou a trh s plynom, mieru otvorenosti trhu s elektrinou a trhu s plynom a úroveň transparentnosti trhu s elektrinou a trhu s plynom, vyhodnocuje dosiahnutú úroveň hospodárskej súťaže na trhu s elektrinou a na trhu s plynom a predpoklady na mimoriadnu reguláciu a vypracúva odporúčanie na zlepšenie súťažných podmienok na trhu s elektrinou a na trhu s plynom.

Z vyššie uvedených prieskumov trhu s elektrinou a plynom, v rámci ktorých sa úrad zamerával aj na regulovaný subjekt, ako na účastníka trhu s významným podielom na dodávke elektriny a plynu koncovým odberateľom, má úrad za preukázané, že na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu prevládajú nepriaznivé aspekty, ktoré sú spôsobené najmä nedostatočným reflektovaním vývoja trhových cien energií v zverejnených cenníkoch za neregulovanú dodávku elektriny a plynu, pričom možno jednoznačne konštatovať, že na SR prevládajú pomerne vysoké cenové hladiny neregulovanej dodávky elektriny a plynu v porovnaní s cenovými ponukami v okolitých krajinách (CZ, AT, DE). Z prieskumov je ďalej zrejmé nízka úroveň zverejňovania a aktualizácie cenníkov za neregulovanú dodávku. Úrad zároveň v rámci vyhodnocovania dosiahnutej úrovne hospodárskej súťaže na trhu s elektrinou

a na trhu s plynom zistil, že trh dodávky elektriny a plynu prejavuje známky zvyšujúcej sa miery koncentrácie trhu vyjadrenej indexom Herfindahl – Hirschman (HHI).

Zámer úradu zaviesť mimoriadnu reguláciu voči regulovanému subjektu vychádzal zo záverov vykonaných prieskumov a podkladov, ktorými disponoval úrad, podľa ktorých v súčasnej trhovej situácii oblasť dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných služieb za primerané a konkurencieschopné ceny nie sú naplnené. Teda vznikla mimoriadna trhová situácia a došlo k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočnej konkurencie medzi dodávateľmi, pričom úradom navrhované opatrenia mimoriadnej regulácie spĺňajú zákonnú požiadavku sledovania cieľa regulácie podľa § 3 ods. 1 zákona o regulácii, a to zabezpečiť dostupnosť tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané a konkurencieschopné ceny, s cieľom ochrany koncového odberateľa.

Úrad uvádza, že zavedením mimoriadnej regulácie sleduje za cieľ zlepšenie situácie na trhu, zníženie koncentrácie a zabezpečenie väčšej konkurencie ponúk.

K argumentom regulovaného subjektu ohľadne výsledkov prieskumov úradu ohľadne zverejňovania cenníkov, úrad uvádza nasledovné.

Úrad v oznámení uviedol, že produkty a ceny dodávky elektriny a plynu pre neregulovaných odberateľov nie sú aktívne ponúkané a u viacerých dodávateľov nie sú vôbec zverejnené, prípadne nie sú priebežne aktualizované napriek zásadným poklesom trhových cien elektriny a plynu od začiatku roku 2023. Úrad uvedené konštatoval na základe záverov vykonaných prieskumov trhu s elektrinou a plynom.

Čo sa týka priamo regulovaného subjektu, z predmetných prieskumov vyplýva, že v období od 01. 01. 2023 do 30. 09. 2023 v nadväznosti na vývoj trhových cien elektriny a plynu zverejnil a aktualizoval cenníky za neregulovanú dodávku elektriny k 01.01.2023, 01.02.2023, 01.03.2023, 01.05.2023 a k 01.07.2023 a cenníky za neregulovanú dodávku plynu k 01. 01. 2023, 01. 02. 2023, 01.03.2023 a k 01. 07. 2023.

Úrad ďalej uvádza, že dodávatelia nemajú zákonnú povinnosť zverejňovať svoje ceny a cenníky za neregulovanú dodávku elektriny a plynu. Avšak verejne prístupná informácia o aktuálnych cenách a cenových ponukách je bežným trhovým štandardom pri efektívnej súťaži medzi firmami na mnohých trhoch tovarov a služieb. Zverejňovanie cien a cenníkov za neregulovanú dodávku je dôležité pre koncových odberateľov na neregulovanom trhu s energiami, keďže im umožňuje sa dostatočne zorientovať vo výhodnosti ponúkaných produktov a v prípade nespokojnosti s existujúcim dodávateľom mať dostatočnú možnosť výberu. Existencia transparentne zverejnených informácií o cenách a cenníkoch dodávateľov je z pohľadu úradu dôležitým predpokladom pre efektívnu súťaž na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu.

V súčasnosti sú evidentné klesajúce trhové ceny energií, čo vytvára predpoklady na obnovenie efektívneho trhu s energiami a okrem iného aj zníženie rozsahu mimoriadnych opatrení štátu. Efektívna súťaž medzi dodávateľmi by mala umožniť koncovým odberateľom benefitovať z klesajúcich cien energií a podporiť udržateľnosť ich podnikateľských aj nepodnikateľských činností. Trhové ceny elektriny a plynu klesli o viac ako 50% oproti januáru 2023. Pri efektívnej súťaži medzi dodávateľmi sa dá očakávať, že nimi ponúkané ceny a cenníky pre koncových odberateľov by mali zohľadniť tento trend.

Úrad má za to, že súčasná situácia ohľadne zverejňovania cien a cenníkov nie je priaznivá pre koncových neregulovaných odberateľov. Odberatelia by mali mať možnosť urobiť si

dostatočný prehľad o aktuálnych cenách na základe verejne dostupných informácií. V prípade záujmu sa môžu dopytovať u konkrétnych dodávateľov na detailnejšie podmienky ponuky, a prípadne si individuálne alebo skupinovo vyjednať lepšiu cenu. Absencia dostatočne širokého prehľadu o aktuálnych cenách vytvára informačnú asymetriu v neprospech koncových odberateľov.

Regulovaný subjekt vo vyjadrení na viacerých miestach poukázal na konštatovania úradu v súvislosti s kompenzáciami za dodávku elektriny a plynu a uviedol, že postupuje pri výpočte kompenzácií v súlade s nariadeniami vlády a súvisiacimi usmerneniami. Ďalej regulovaný subjekt v nadväznosti na skutočnosti uvedené v oznámení uviedol, že pokiaľ by aj problematickosť dotačných schém bola preukázaná, nemôže byť zákonným dôvodom pre zavedenie mimoriadnej regulácie.

K uvedenému úrad uvádza, že navrhované opatrenia mimoriadnej regulácie spĺňajú zákonnú požiadavku sledovania cieľa regulácie, a to zabezpečiť dostupnosť tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané a konkurencieschopné ceny. Vychádzajúc zo záverov vykonaných prieskumov a predložených podkladov regulovaným subjektom má úrad za to, že v súčasnej trhovej situácii práve oblasť dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných služieb za primerané a konkurencieschopné ceny nie sú naplnené. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že vznikla mimoriadna trhovú situácia a došlo k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia medzi dodávateľmi. Úrad v oznámení neuviedol, že problematickosť dotačných schém je dôvodom pre zavedenie mimoriadnej situácie. Úrad v oznámení poukázal na ďalšie aspekty, ktoré priamo súvisia s mimoriadnou situáciou na trhu v spojitosti s nedostatočným konkurenčným prostredím.

Regulovaný subjekt uviedol, že úradom uvedené tvrdenie, že niektorí dodávatelia využívajú nejednoznačnosť zákonných ustanovení na zabránenie odberateľom zmeniť dodávateľa počas kalendárneho roka, je nepodložené a nie je zrejmé, či úrad medzi týchto dodávateľov zaraďuje aj regulovaný subjekt. Regulovaný subjekt ďalej uviedol, že v procese zmeny dodávateľa postupuje v súlade s aktuálne platnou legislatívou.

K uvedenému úrad uvádza, že konštatovanie úradu vychádza z informácii, ktorými úrad disponuje v rámci vlastného výkonu činnosti ako národného regulačného orgánu, ktorý má okrem iného zverenú kompetenciu vykonávať dohľad na ustanoveniami upravujúcimi zmenu dodávateľa. Uvedené tvrdenie úradu sa týka celkovej situácie na trhu s elektrinou a plynom, a predstavuje jeden zo záverov úradom vykonaného prieskumu v marci 2023, pričom je potrebné zdôrazniť, že takéto konanie dodávateľov zásadne obmedzuje konkurenciu medzi dodávateľmi a znižuje tlak na aktualizáciu zmluvných cien dodávky elektriny a plynu, ktoré by lepšie odrážali aktuálne trhové ceny. Úrad dodáva, že v oznámení neuviedol, že sa dané konanie vzťahuje priamo na regulovaný subjekt.

Regulovaný subjekt uviedol, že sa nestotožňuje so záverom úradu o miere koncentrácie trhu a nie je možné ho preskúmať zo strany regulovaného subjektu, pretože nevyplýva zo žiadneho podkladu v spise.

Úrad dáva regulovanému subjektu opakovane do pozornosti, že jednou z kompetencií úradu zverených mu zákonom o regulácii je aj sledovanie trhu s elektrinou a plynom, miery otvorenosti trhu s elektrinou a plynom a úroveň transparentnosti trhu s elektrinou a plynom, pričom úrad je kompetentný vyhodnocovať dosiahnutú úroveň hospodárskej súťaže na trhu s elektrinou a plynom.

Ďalej, z úloh a postavenia úradu, ako národného regulačného orgánu pre oblasť regulácie sieťových odvetví, je zrejmé, že úrad v rámci vlastnej činnosti je povinný disponovať, a tiež aj disponuje, informáciami, na základe ktorých je schopný vyhodnocovať dosiahnutú úroveň hospodárskej súťaže na trhu s elektrinou a plynom, a v nadväznosti na to vypracovať odporúčania na zlepšenie súťažných podmienok na trhu s elektrinou a plynom.

Úrad v rámci prieskumu v septembri 2023 pristúpil aj k vyhodnoteniu dosiahnutej úrovne hospodárskej súťaže na trhu prostredníctvom Herfindahl – Hirschman Index (HHI) - ukazovateľa koncentrácie trhu, ktorý zohľadňuje podiely na trhu jednotlivých konkurenčných firiem. Úrad pravidelne posudzuje postavenie dodávateľov pôsobiacich na trhu dodávky elektriny a plynu v SR. V zásade platí, že trh je koncentrovaný, ak HHI je viac ako 0,1, a trh je vysoko koncentrovaný pri hodnote presahujúcej 0,2.

Záverom uvedeného vyhodnotenia je, že trh dodávky elektriny a plynu prejavuje známky zvyšujúcej sa miery koncentrácie trhu s hodnotou HHI na takmer 0,18 v prípade trhu dodávky elektriny a s hodnotou HHI nad 0,39 v prípade trhu dodávky plynu. V zásade platí, že trh je koncentrovaný, ak je hodnota HHI viac ako 0,1, a trh je vysoko koncentrovaný pri hodnote HHI presahujúcej 0,2. Vysoká úroveň koncentrácie trhu dodávky sú indikátormi nedostatočnej konkurencie na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu.

Z uvedeného je zrejmé, že tvrdenia regulovaného subjektu o kompetenciách úradu v súvislosti s vyhodnocovaním stavu súťaže v odvetví energetiky, nie je právne správne.

Ďalej regulovaný subjekt poukázal na absenciu podkladov resp. dôkazov v administratívnom spise, na základe ktorých možno zdôvodniť uplatnenie mimoriadnej regulácie voči regulovanému subjektu. K uvedenému úrad uvádza nasledovné.

Podľa § 32 ods. 2 správneho poriadku podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Údaje z informačných systémov verejnej správy a výpisy z nich, okrem údajov a výpisov z registra trestov, sa považujú za všeobecne známe skutočnosti a sú použiteľné na právne účely. Tieto údaje nemusí účastník konania a zúčastnená osoba správne orgánu preukazovať dokladmi. Doklady vydané správnym orgánom a obsah vlastných evidencií správneho orgánu sa považujú za skutočnosti známe správne orgánu z úradnej činnosti, ktoré nemusia účastník konania a zúčastnená osoba správne orgánu dokladovať.

Podľa § 34 ods. 6 správneho poriadku skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z úradnej činnosti netreba dokazovať.

Ako už bolo vyššie uvedené, úrad vykonal v priebehu roka 2023 tri prieskumy trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu. Na základe záverov prieskumov dospel úrad k záveru, že došlo k mimoriadnej situácii na trhu s elektrinou a plynom a k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočnej konkurencie medzi dodávateľmi. V rámci vykonaných prieskumov sa úrad zamerával aj na regulovaný subjekt, ako na účastníka trhu s významným podielom na dodávke elektriny a plynu koncovým odberateľom. Prieskumy, ktoré úrad vykonal v rámci vlastnej činnosti, sú zverejnené na webovom sídle úradu. Úrad zároveň oslovil dodávateľov elektriny a plynu, vrátane regulovaného subjektu, s požiadavkou na predloženie podrobných údajov o objemoch, nákladoch a aplikovaných ceníkoch dodávky elektriny a plynu pre jednotlivé

skupiny koncových odberateľov. Uvedené údaje predložené regulovaným subjektom predstavujú podklad nachádzajúci sa v administratívnom spise ku konaniu o mimoriadnej regulácii.

Úrad uvádza, že administratívny spis vedený v konaní o mimoriadnej regulácii obsahuje všetky podklady potrebné k vydaniu rozhodnutia vo veci, pričom zverejnené prieskumy vykonané úradom v rámci jeho vlastnej činnosti v zmysle jeho zákonných kompetencií netreba dokazovať. Rovnako nie je potrebné dokazovať podklady a údaje, ktoré úrad použil pri vykonávaní prieskumov.

V nadväznosti na tvrdenie regulovaného subjektu, že v dôsledku neprístupnosti žiadnych podkladov si nemohol plnohodnotne uplatniť právo podľa § 33 ods. 2 správneho poriadku, úrad uvádza, že v zmysle vyššie uvedeného je zrejmé, že tvrdenie regulovaného subjektu je nesprávne, pričom úrad dodáva, že regulovaný subjekt si mohol uplatniť všetky jeho práva, ktoré mal v danom štádiu konania podľa správneho poriadku priznané.

K argumentu regulovaného subjektu, že z podkladov v spise nevyplýva, že úrad svoj zámer mimoriadnej regulácie konzultoval s Európskou komisiou, pričom regulovaný subjekt má pochybnosť o pravdivosti konštatovania úradu o naplnení tejto zákonnej podmienky, úrad uvádza nasledovné.

Prerokovanie s Európskou komisiou v zmysle § 16 ods. 1 zákona o regulácii predchádzalo začatiu konania o mimoriadnej regulácii, ktorého je regulovaný subjekt účastníkom konania. Prerokovanie s Európskou komisiou nepredstavuje konanie, ktorého účastníkom by bol regulovaný subjekt.

Podklady z prerokovania s Európskou komisiou nie sú súčasťou podkladov nachádzajúcich sa v administratívnom spise č. 6257-2023-BA vedenom úradom v rámci konania o mimoriadnej regulácii, pretože nepredstavuje podklad potrebný k posúdeniu veci a vydaniu rozhodnutia. Úrad zdôrazňuje, že všetky relevantné podklady potrebné k vydaniu rozhodnutia v danej veci sú obsahom administratívneho spisu č. 6257-2023-BA a z týchto podkladov bude úrad vychádzať pri rozhodovaní v konaní o mimoriadnej regulácii, ktorého účastníkom je regulovaný subjekt.

Úrad k argumentom regulovaného subjektu uvádza, že mimoriadna regulácia nie je v rozpore s právom EÚ. Zavedená mimoriadna regulácia neobmedzuje fungovanie trhu s elektrinou a trhu s plynom. V súčasnej dobe vznikla mimoriadna trhová situácia a došlo k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočnej konkurencie medzi dodávateľmi, pričom úrad má za to, že navrhovaná mimoriadna regulácia spĺňa zákonnú požiadavku sledovania cieľa regulácie podľa § 3 ods. 1 zákona o regulácii.

Úrad ďalej uvádza, že zavedenie mimoriadnej regulácie je potrebné na dosiahnutie účelu regulácie, a teda vo svojej podstate predstavuje kritérium verejného záujmu, pretože slúži na zabezpečenie dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané ceny a v určenej kvalite.

Zároveň úrad uvádza, že regulovaný subjekt tým, že podniká v regulovanej oblasti, je povinný podľa zákona o regulácii ako aj podľa zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov znášať pri svojej podnikateľskej činnosti aj určité obmedzenia. V tomto prípade vykonávať dodávku elektriny v súlade s rozhodnutím úradu o mimoriadnej regulácii, ktoré je vydané v súlade so zákonom o regulácii za účelom dosiahnutia účelu regulácie, teda vo verejnom záujme, čo však neznamená, že ide o porušenie jeho ústavných práv na podnikanie a vlastníctvo majetku alebo princípov právneho

štátu. Tento právny názor vyplýva napríklad z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky PL. ÚS 13/97.

V nadväznosti na argumentáciu regulovaného subjektu, že prezentovaná mimoriadna regulácia je selektívna a diskriminačná, nakoľko vytvára nerovnaké podmienky vo vzťahu k regulovaným subjektom, úrad uvádza nasledovné.

Koncept zákazu diskriminácie predstavuje jednu zo základných zásad práva Európskej únie a zároveň jedno zo základných práv. Zásada nediskriminácie je spojená s chápaním právnej rovnosti, ktorá si vyžaduje, aby sa s podobnými situáciami zaobchádzalo rovnakým spôsobom a s rozdielnymi situáciami sa zaobchádzalo odlišne na základe ich rozdielnosti.

Zavedením mimoriadnej regulácie voči regulovanému subjektu sa uplatňuje postup, v rámci ktorého sa subjekty v odlišnej situácii posudzujú odlišným spôsobom. Kritérium odlišnosti je v tomto prípade dodržané výškou podielu na trhu s elektrinou a na trhu s plynom, ktorý je v prípade regulovaného subjektu významný. Trhový podiel regulovaného subjektu za rok 2022 na trhu s elektrinou pri dodávke elektriny pre odberateľov elektriny, ktorí nemajú uzavretú zmluvu o dodávke elektriny alebo zmluvu o združenej dodávke elektriny za cenu regulovanú úradom v rozsahu cca. ██████ % a na trhu s plynom pri dodávke plynu pre odberateľov elektriny, ktorí nemajú uzavretú zmluvu o dodávke plynu alebo zmluvu o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom v rozsahu cca. ██████ %.

Úrad zdôrazňuje, že aplikácia odlišného režimu v energetike pre subjekty, ktoré sa líšia svojou veľkosťou, prípadne veľkosťou svojho portfólia, nie je neobvyklá. Uvedené platí napr. pri prevádzkovateľoch distribučných sústav, kde je rozlišovacie kritérium pre miestnu a regionálnu distribučnú sústavu počet odberných miest. Taktiež zaradenie podnikateľov medzi zraniteľných odberateľov elektriny/plynu s právom na regulovanú cenu sa riadi veľkosťou odberu, a tak podniky, ktoré vykonávajú rovnakú činnosť, môžu mať zásadne rozdielne postavenie z pohľadu cenovej regulácie. Rovnako je ustanovený rozličný režim povinností vertikálne integrovaných podnikov, ktoré sa líšia podľa počtu ich odberných miest. Tiež možno spomenúť odlišné právne režimy, ktoré sa vzťahujú na výrobcov elektriny v závislosti od ich veľkosti, resp. inštalovaného výkonu zariadení na výrobu elektriny.

Úrad dodáva, že z uvedených dôvodov neexistuje legitímny dôvod pre spochybňovanie delenia dodávateľov na účely mimoriadnej regulácie v závislosti od veľkosti ich portfólia a dopadu na trh.

Regulovaný subjekt vo vyjadrení uviedol, že nie je naplnený predpoklad pre zavedenie mimoriadnej regulácie, a to vznik mimoriadnej trhovej situácie, keďže aktuálnu trhovú situáciu nemožno označiť za mimoriadnu. Taktiež podľa názoru regulovaného subjektu nebol naplnený ani predpoklad ohrozenia trhu vplyvom nedostatočne rozvinutého konkurenčného prostredia. K uvedenému úrad uvádza nasledovné.

V súčasnosti sú evidentné klesajúce trhové ceny energií, čo vytvára predpoklady na obnovenie efektívneho trhu s energiami. Efektívna súťaž medzi dodávateľmi by mala umožniť koncovým odberateľom benefitovať z klesajúcich cien energií a podporiť udržateľnosť ich podnikateľských a nepodnikateľských činností. Trhové ceny elektriny a plynu klesli o viac ako 50% oproti januáru 2023. Pri efektívnej súťaži medzi dodávateľmi sa dá očakávať, že nimi ponúkané ceny a cenníky pre koncových odberateľov by mali zohľadniť tento trend. Avšak aj napriek uvedenému z výsledkov prieskumu trhu vykonaného v septembri 2023 vyplýva, že v porovnaní s prieskumom trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu vykonanom v máji

2023 nedošlo k zlepšeniu v stave zverejňovania cien a cenníkov za neregulovanú dodávku elektriny a plynu, nedošlo k zlepšeniu v stave aktualizácie zverejnených cien a cenníkov, zverejnené ceny najmä veľkých dodávateľov v nedostatočnej miere zohľadňujú pokles trhových cien elektriny a plynu v priebehu 2023, nedošlo k zlepšeniu výhodnosti cenových ponúk v SR v porovnaní s okolitými krajinami (CZ, DE, AT). Navyše vysoká úroveň koncentrácie trhu dodávky a pomerne vysoké predpokladané obchodné marže niektorých dodávateľov sú podľa názoru úradu indikátormi nedostatočnej konkurencie na trhu neregulovanej dodávky elektriny a plynu, s potenciálnymi negatívnymi vplyvmi a dopadmi na odberateľov, t. j. podnikateľské aj nepodnikateľské subjekty, vo forme neprimerane vysokých cien za neregulovanú dodávku elektriny a plynu.

Úrad má na základe podkladov, ktorými disponuje, za preukázané, že v súčasnej trhovej situácii oblasť dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných služieb za primerané a konkurencieschopné ceny nie sú naplnené. Teda vznikla mimoriadna trhová situácia a došlo k ohrozeniu trhu vplyvom nedostatočnej konkurencie medzi dodávateľmi, pričom úradom navrhovaná mimoriadna regulácia spĺňa zákonnú požiadavku sledovania cieľa regulácie podľa § 3 ods. 1 zákona o regulácii, a to zabezpečiť dostupnosť tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané a konkurencieschopné ceny, s cieľom ochrany koncového odberateľa.

Z uvedených dôvodov úrad zavádza mimoriadnu reguláciu pre dodávku elektriny a plynu, a to povinnosti pre regulovaný subjekt uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Úrad uvádza, že po opätovnom preskúmaní podkladov k rozhodnutiu ako aj v nadväznosti na argumentáciu regulovaného subjektu, oproti oznámeniu pristúpil k zúženiu povinností ustanovených vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

Úrad uvádza, že zavedením mimoriadnej regulácie sleduje za cieľ zlepšenie situácie na trhu, zníženie koncentrácie a zabezpečenie väčšej konkurencie ponúk, pričom zároveň dodáva, že pristúpil k zavedeniu mimoriadnej regulácie voči regulovanému subjektu s ohľadom na jeho významný podiel na trhu dodávky plynu koncovým odberateľom. Vzhľadom na trhovú podiel regulovaného subjektu za rok 2022 na trhu s plynom pri dodávke plynu pre odberateľov plynu, ktorí nemajú uzavretú zmluvu o dodávke plynu alebo zmluvu o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom v rozsahu cca. [REDACTED] %, možný vplyv regulovaného subjektu na zlepšenie situácie na trhu s plynom, zníženie koncentrácie a zabezpečenie väčšej konkurencie ponúk, možno považovať za významný.

Pri mimoriadnej regulácii sa primerane postupuje podľa § 12 až 15 zákona o regulácii.

Úrad uvádza, že opatrenia mimoriadnej regulácie spĺňajú zákonnú požiadavku sledovania cieľa regulácie, a to zabezpečiť dostupnosť tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané a konkurencieschopné ceny. Vychádzajúc zo záverov vykonaných prieskumov a predložených podkladov regulovaným subjektom má úrad za to, že v súčasnej trhovej situácii práve oblasť dostupnosti tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných služieb za primerané a konkurencieschopné ceny nie sú naplnené. Na tomto mieste je potrebné doplniť, že regulovanou činnosťou treba rozumieť v kontexte opatrení mimoriadnej regulácie činnosť dodávky elektriny a dodávky plynu, ktorá je vecne regulovaná úradom, nakoľko úrad vykonáva vecnú reguláciu vo forme rozhodovania o vydaní, zmene a zrušení povolenia na dodávku elektriny podľa § 6 ods. 3 zákona o energetike.

Úrad uvádza, že identifikované opatrenia mimoriadnej regulácie boli v súlade s § 16 ods. 1 poslednej vety zákona o regulácii prerokované s Európskou komisiou.

Úrad zámer vykonať mimoriadnu reguláciu podľa § 16 zákona o regulácii konzultoval aj s Protimonopolným úradom SR s cieľom predchádzania iných foriem nedovoleného obmedzovania súťaže v zmysle § 6 zákona č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení iných zákonov.

Úrad uvádza, že rozhodnutie obsahuje všetky zákonné náležitosti, uvádza dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých úrad svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa týka tak skutkovej ako i právnej stránky rozhodnutia. Úrad má za to, že vychádzal zo spoľahlivo zisteného stavu vecí. Vydané rozhodnutie obsahuje všetky predpísané náležitosti, t. j. obsahové a formálne náležitosti ustanovené v § 47 správneho poriadku a samotný výrok rozhodnutia je formulovaný presne, určito a zrozumiteľne.

Úrad pri výkone svojej pôsobnosti postupuje nezávisle a nestranne a koná v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky a legislatívou EÚ. Úrad v konaní o mimoriadnej regulácii postupoval spôsobom a v rozsahu, ktorý mu ustanovuje platná právna úprava.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie. Odvolanie treba podať na Úrad pre reguláciu sieťových odvetví, odbor regulácie plynárenstva a obchodu s elektrinou a plynom, a to v lehote 15 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia. Odvolanie v konaní o mimoriadnej regulácii nemá odkladný účinok. Toto rozhodnutie je preskúmateľné súdom po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov.

Richard Ružička
riaditeľ odboru regulácie plynárenstva
a obchodu s elektrinou a plynom

Rozhodnutie sa doručí:

Slovenský plynárenský priemysel, a.s., Mlynské nivy 44/a, 825 11 Bratislava

██████████ Poznámka: Nezverejnené údaje sú predmetom obchodného tajomstva.